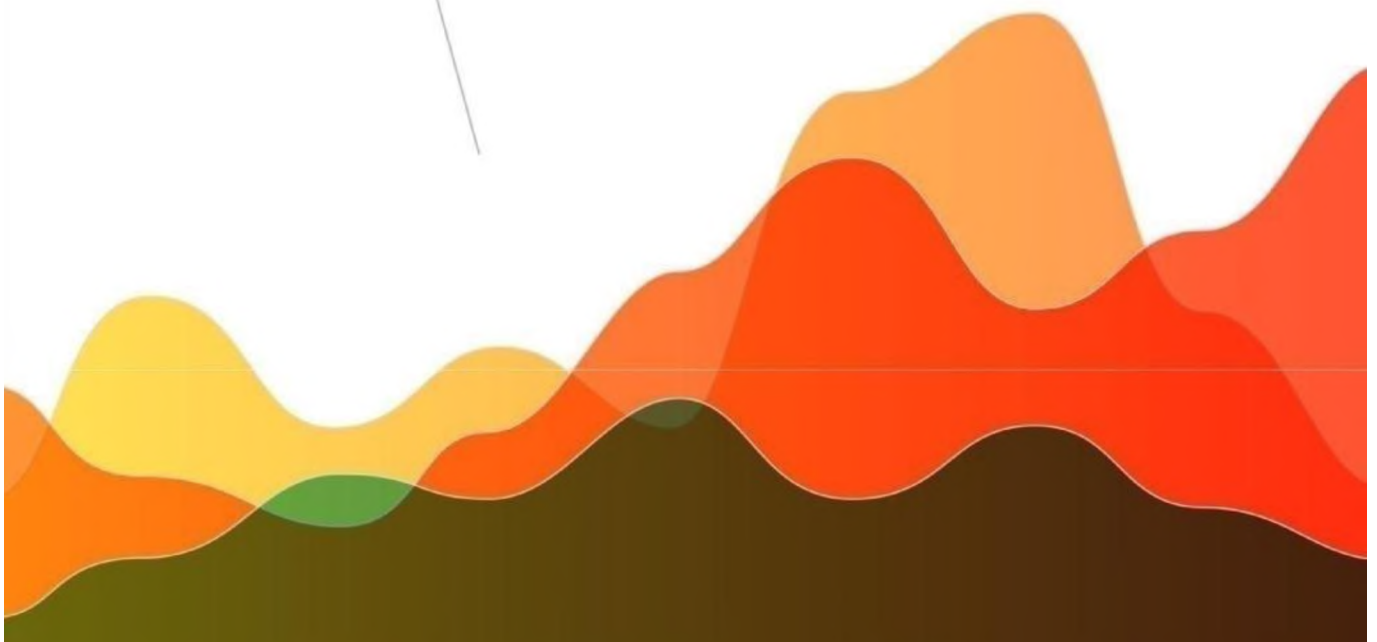

ADVANCES OF SCIENCE

**Proceedings of articles the international
scientific conference
Czech Republic, Karlovy Vary -
Ukraine, Kyiv, 27 June 2019**

ADVANCES OF SCIENCE

Proceedings of articles the international scientific conference Czech
Republic, Karlovy Vary – Ukraine, Kyiv, 27 June 2019

Czech Republic, Karlovy Vary – Ukraine, Kyiv, 2019

UDC 001
BBK 72
D735

Scientific editors:

Katjuhin Lev Nikolaevich, Doctor of Biological, a leading researcher at the Institute of Evolutionary Physiology and Biochemistry named I.M.Sechenov Academy of Sciences

Salov Igor' Arkad'evich, Doctor of Medical, Head of the Department of Obstetrics and Gynecology, Saratov State Medical University named V.I.Razumovskij

Danilova Irina Sergeevna, Ph.D., Associate Professor of Tomsk State Pedagogical University named L.N.Tolstoj Burina
Natal'ja Sergeevna, Ph.D., Associate Professor of Nizhny Novgorod State named University N.I. Lobachevskij

D735

ADVANCES OF SCIENCE: Proceedings of articles the international scientific conference.

Czech Republic, Karlovy Vary – Ukraine, Kyiv, 27 June 2019 [Electronic resource] / Editors prof. **L.N. Katjuhin, I.A. Salov, I.S. Danilova, N.S. Burina.** – Electron. txt. d. (1 файл 6 MB). – Czech Republic, Karlovy Vary: Skleněný Můstek – Ukraine, Kyiv: MCNIP, 2019.

– ISBN 978-80-7534-078-8.

Proceedings includes materials of the international scientific conference « ADVANCES OF SCIENCE», held in Czech Republic, Karlovy Vary-Ukraine, Kyiv, 27 June 2019. The main objective of the conference - the development community of scholars and practitioners in various fields of science. Conference was attended by scientists and experts from Azerbaijan, Russia, Ukraine. At the conference held e-Conference "Discovery Science". International scientific conference was supported by the publishing house of the International Centre of research projects.

ISBN 978-80-7534-078-8 (Skleněný Můstek, Karlovy Vary, Czech Republic)

Articles are published in author's edition. Editorial opinion may not coincide with the views
of the authors

Reproduction of any materials collection is carried out to resolve the editorial board

© Skleněný Můstek, 2019

Table of Contents

1.	БУРИЙ А.Р. ПРО МИСТЕЦТВО УКІЙО-Е В ЯПОНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ XVIII–XIX СТ.	9
2.	ГУБЕНКО С.И., НИКУЛЬЧЕНКО И.А. ОСОБЕННОСТИ ОБРАЗОВАНИЯ ТРЕЩИН ВБЛИЗИ НЕМЕТАЛЛИЧЕСКИХ ВКЛЮЧЕНИЙ ПРИ РАЗНЫХ РЕЖИМАХ ДЕФОРМАЦИОННОЙ И ПРЕДВАРИТЕЛЬНОЙ ЛАЗЕРНОЙ ОБРАБОТОК.	28
3.	КАРКАЧ П.М., МАШКІН Ю.О., БІЛЬКЕВИЧ В.В., ФЕСЕНКО В.Ф. ВПЛИВ РЕЖИМІВ ФОТОСТИМУЛЯЦІЇ БАТЬКІВСЬКОГО СТАДА НА ЯЄЧНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ ПЕРЕПЕЛІВ.	40
4.	КІОР Ю.А., КОБИЛЕНКО Н.К. ВІДОБРАЖЕННЯ МІФОЛОГІЇ ДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ У ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ НОВОГРЕЦЬКОЇ МОВИ.	52
5.	ЖУРАВКО Т.В. ФОРМУВАННЯ ПРОСОЦІАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ЗДО.	61
6.	DANYLYUK A.O. BRAND COMMUNICATIONS.	66
7.	ТОПОЛЕНКО Н.М., ГЕТЬМАН А.А. ОСОБЛИВОСТІ РОЗРАХУНКІВ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.	70
8.	БОДНАРЮК, О.І., АНДРІЄЦЬ О.А. НАЙБІЛЬШІ ЗНАЧУЩІ КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ У ДІВЧАТ, ХВОРИХ НА САЛЬПІНГООФОРИТ.	75
9.	СЫРОМЛЯ Н.Н. ЛИНГВИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭКСПЛИКАЦИИ КУЛЬТУРНЫХ СМЫСЛОВ СИМВОЛА «ЗЕМЛЯ» В ПОЭЗИИ РУССКИХ СИМВОЛИСТОВ.	82
10.	ЗАДАЛЯ Д.К., КЛІНИЦЬКИЙ І.І., ТРОНЄВ В.О. ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ ДІЯНЬ НА ТЕРЕНАХ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ ПОЛЬСЬКОЇ.	88
11.	МОКРОМЕНКО О.В. ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ Р. ОУЕНА ТА ЕЛЕМЕНТАРНА ОСВІТА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ XIX СТ.	93
12.	СЛАБКІЙ Г.О., ДУДНИК С.В. ЩОДО ДЕТЕРМІНАНТ ДИТЯЧОЇ СМЕРТНОСТІ ЗА ДАНИМИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ОПИТУВАННЯ.	99
13.	КАЗАКОВ О.О. УТВЕРЖДЕННЯ ВЛАДИ КАРЛА І РОБЕРТА АНЖУЙСЬКОГО В УГОРСЬКОМУ КОРОЛІВСТВІ НА ПОЧАТКУ XIV ст.	104
14.	ВНУКОВА А.С. ДОСЛІДЖЕННЯ ПОРУШЕННЯ ФУНКЦІЇ ЕНДОТЕЛІУ НЕІНВАЗИВНИМ МЕТОДОМ У ПАЦІЄНТІВ	116

	З ШЕМІЧНОЮ ХВОРОБОЮ СЕРЦЯ ТА СУПУТНЬОЮ ГАСТРОЕЗОФАГЕАЛЬНОЮ РЕФЛЮКСНОЮ ХВОРОБОЮ.	
15.	БОЖКО Л.Ю., БАРСУКОВА О.А., ПИВОВАР А.В. АГРОЕКОЛОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІЙНОГО ВРОЖАЮ СОРГО В ЧЕРКАСТКІЙ ОБЛАСТІ.	123
16.	ВОЛКОВА Л.А., КОЗШКУРТ С.М., КУШНІРУК Ю.С., РОКОЧИНСЬКИЙ А.М. ЯКІСТЬ ДОВКІЛЛЯ ЯК ПОКАЗНИК МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНОГО РИЗИКУ ТЕРИТОРІЇ.	132
17.	КИЧКИРУК Т.В. АКТУАЛЬНІСТЬ СИНЕРГЕТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНІЙ ОСВІТИ.	145
18.	РАДЗИВІЛЮК В.В. КОНЦЕПТУАЛЬНІ НЕДОЛІКИ КООПЕРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.	154
19.	КРИШТОПА А.О. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.	163
20.	КОЖУХОВА Х.В., ПРОШКИН В.В. УСЛОВИЯ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ГУМАНИТАРНЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.	171
21.	ВОСТРИКОВ В.П. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВОДНОГО РЕЖИМУ В ҐРУНТІ ПРИ ОБІГРІВІ ЙОГО ТРУБОПРОВІДНИМИ ОБОЛОНКАМИ-РУКАВАМИ.	179
22.	ЕЩЕНКО Ю.В., ЛУГАНСЬКА О.В., БОВТ В.Д. ВИКОРИСТАННЯ ПЕЧЕРИЦЬ ЯК БІОІНДИКАТОРА МЕТАЛІВ В ОТОЧУЮЧОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗА ДОПОМОГОЮ ІОНОСЕЛЕКТИВНИХ ЕЛЕКТРОДІВ.	191
23.	КИПИН М.М. К ВОПРОСУ ДИАГНОСТИРОВАНИЯ ТЕХНИЧЕСКОГО СОСТОЯНИЯ ОБОРУДОВАНИЯ ПРОКАТНОГО СТАНА.	195
24.	ГАЛЬКО С.В. ВИКОРИСТАННЯ СОНЯЧНИХ КОГЕНЕРАЦІЙНИХ МОДУЛІВ НА АВТОЗАПРАВНИХ СТАНЦІЯХ ДЛЯ ЗАРЯДКИ ЕЛЕКТРОМОБІЛІВ.	201
25.	КОПОЧИНСЬКА Ю.В. МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ З ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ.	213
26.	GORSHKOVA I.A. THE INSTITUTIONAL ASPECT OF THE REPRODUCTION PROCESS.	225
27.	PODOLSKA O., SAHACHKO Y., SMIHUNOVA O., KRALIA V. STRATEGY OF MANAGEMENT OF QUALITY OF LIVESTOCK PRODUCTION AS A COMPONENT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES OF UKRAINE.	236

28.	ШОЛОХ М.В. ВИЗНАЧЕННЯ І НОРМУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ВИКОРИСТАННЯ НАДР КРИВОРІЗЬКОГО РОДОВИЩА МАГНЕТИТОВИХ РОГОВИКІВ.	246
29.	БАРСУКОВСЬКА Г.П., МАНЬКОВСЬКА Т.О. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ РОУП-СКІППІНГУ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПРИРОДНИХ УМОВАХ.	259
30.	ЯСНОГУРСЬКА Л.М. МОВНІ ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ FEAR В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.	269
31.	БРАЛА О.В. РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА НА ЗАСАДАХ ДИЦИНОЦЕНТРИЗМУ.	281
32.	ПІДЛІСНА О.В. АКАДЕМІЧНИЙ РИСУНОК У СУЧАСНІЙ АРХІТЕКТУРНО-ДИЗАЙНЕРСЬКІЙ ОСВІТІ В УМОВАХ ПРОГРЕСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.	287
33.	БОЙКО Е.В., АРАЛОВА В.О., ВОЛКОВА Ю.В., БАРАНОВА Н.В., ЛАНТУХОВА Н.Д. АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ МАНЕВРА РЕКРУТМЕНТА ПРИ РАЗЛИЧНЫХ ВИДАХ ПОРАЖЕНИЯ ЛЕГКИХ НА ПРИМЕРЕ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ МОДЕЛИ.	294
34.	ЗАЙЧУК К.А. ВРАХУВАННЯ ДОСВІДУ ТРАНСКОРДОННИХ КРАЇН РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ У ВОЛИНСЬКОМУ РЕГІОНІ.	298
35.	РУСІНА С.М., НІКОРЯК Р.А. ПРОЯВИ ПІДЛІТКОВОЇ АГРЕСІЇ ЯК МЕХАНІЗМІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОГО СТРЕСУ.	307
36.	КАРВАЦЬКА Н.С., ГЕРАСИМ'ЮК І.Г., ГРИНЬКО Н.В. ДОСЛІДЖЕННЯ КОГНІТИВНИХ ПРОЦЕСІВ У ПАЦІЄНТІВ ІЗ ГІПОТИРЕОЗОМ ТА НЕПСИХОТИЧНИМИ ПСИХІЧНИМИ РОЗЛАДАМИ.	312
37.	КРИВЕНКО І.П. СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ДІАГНОСТИЦІ, ЛІКУВАННІ ТА ПРОФІЛАКТИЦІ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ.	318
38.	SUKHOVA T.L. GOVERNMENT AND MARKET: NEW CRITERIA FOR INTERACTION.	327
39.	КРАВЧЕНКО Т.В. ОСОБЛИВОСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА В СФЕРІ ГАРАНТУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ РИЗИКАМИ В НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО.	339
40.	СТЕПАНОВ В.Н. К ВОПРОСУ МЕТОДОЛОГИЧЕСКОГО ПОСТИЖЕНИЯ СОВРЕМЕННЫХ ПРОБЛЕМ ЭКОЛОГИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ.	348

41.	ЛАКША О.Т., ДАЦКО Г.Р., ДЬОХТЯРЕНКО Н.А. ВРОДЖЕНА АТРЕЗІЯ ХОАН В ПРАКТИЦІ НЕОНАТОЛОГА: КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК.	359
42.	КОВАЛЕНКО Я.М. МЕХАНІЗМ КОНТРОЛІНГУ ТА КОНТРОЛІНГОВА СИСТЕМА В ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНАХ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ.	366
43.	КАЛЬБА Я.Є. ФЕНОМЕН МАСОВИХ НАСТРОЇВ: ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ.	373
44.	TARAN T. ESTIMATION OF UNCERTAINTY IN PREDICTION OF PROTEIN SECONDARY STRUCTURE USING BAYESIAN DEEP LEARNING CLASSIFIER.	384
45.	КАБІРІ М.Х. НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ СТУДІЙ.	389
46.	ГРИБ В.А. СПОСОБИ ПЕРЕДАЧИ СКАЗОВОЇ МАНЕРИ ПОВЕСТВОВАНИЯ Н. С. ЛЕСКОВА В ПЕРЕВОДЕ С РУССКОГО НА ПОЛЬСКИЙ ЯЗЫК.	400
47.	РАЙКОВА Т.С. ПРОФЕСІОНАЛЬНО – ОРИЕНТИРОВАННЫЙ ПОДХОД И МЕЖДИСЦИПЛИНАРНАЯ ИНТЕГРАЦИЯ ПРИ ОБУЧЕНИИ В ИНТЕРНАТУРЕ.	413
48.	АНДРИЕНКО И.С. МЕДИАЦИЯ В ГРАЖДАНСКОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ УКРАИНЫ: ПЕРСПЕКТИВЫ ВНЕДРЕНИЯ.	417
49.	СЕРЕДНИЦКАЯ И.А., ЦЕРКОВНАЯ Е.В. ДЕТЕРМИНАНТЫ ДЕТСКОГО БРОДЯЖНИЧЕСТВА.	424
50.	ЗВЯГИНЦЕВА Т.В., МИРОНЧЕНКО С.И. МЕХАНИЗМЫ ПОВРЕЖДАЮЩЕГО ДЕЙСТВИЯ УЛЬТРАФИОЛЕТА НА КОЖУ МОРСКИХ СВИНОК.	431
51.	КРИЛОВА І.І. ПРОБЛЕМИ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ.	435
52.	МАРИНЕНКО Н.Ю., ГОЙ В.В. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАХИСТУ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ.	444
53.	BIELOVA O., SHUNKO Y. EVALUATION OF ANXIETY LEVEL IN MOTHERS OF VERY PREMATURE CHILDREN.	448
54.	ГРУЦЬ Г.М. ФЕНОМЕН ВІРИ І ЗНАННЯ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТІВ.	457
55.	ГУЛЬБС О.А., ЦИРКОВНИКОВА І.С. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ СВІДОМОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	471
56.	ДАНИЛО О.А. СУТЬ ЕМІГРАЦІЇ ЯК ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ КРАЇНИ.	478
57.	ІВАНОВ О.С. ВПЛИВ ДИКЛОФЕНАКУ НАТРІЮ НА МЕХАНІЗМИ ДИФЕРЕНЦІЮВАННЯ КЛІТИН	481

	ГРАНУЛОЦИТАРНОГО РЯДУ КЛІТИН КІСТКОВОГО МОЗКУ ЩУРІВ.	
58.	КОЛОДІНА Л.С., ЛАКША К.К. ТРУДНОЩІ ФОРМУВАННЯ РЕЦЕПТИВНИХ СЛУХОВИХ НАВИЧОК У СТУДЕНТІВ У КОНТЕКСТІ ПІДБОРУ МЕТОДИК НАВЧАННЯ.	484
59.	ЗАЧЕПА А.М., ЛАБАРТКАВА К.В., ТИМОШЕНКО Л.О. ВІДГУК НА МОНОГРАФІЮ ЯКУБОВСЬКОЇ МАРІЇ СТЕПАНІВНИ «КУЛЬТУРОЛОГІЧНА ПАРАДИГМА СУЧАСНОСТІ – ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО СТУДЕНТА ВНЗ» (ЛЬВІВ: ЛІГА-ПРЕС, 2019.– 284 С.).	490
60.	КОРШУН А.А. ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ ГАРАНТІЙ ПРАВ І СВОБОД ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ.	502
61.	КЛЮЧКОВИЧ В.Ю. СУДОВА ВЛАДА, СУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ І СУДОВЕ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ: СУТНІСТЬ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК.	512
62.	СІРКО Л.П. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГЕНДЕРНО-ПРАВОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ: МЕТА ТА ЗАВДАННЯ.	520
63.	ШАПОВАЛОВА Т.Г. ІНОВАЦІЙНІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРКЕЖУВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ.	526

ФОРМУВАННЯ ПРОСОЦІАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ЗДО

ЖУРАВКО Т.В.

викладач-стажист

кафедри психології та педагогіки розвитку дитини

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

м. Умань, Україна

Актуальність дослідження формування просоціальної поведінки дітей старшого дошкільного віку в закладі дошкільної освіти зумовлена необхідністю переосмислення основ і трансформації системи національної освіти з урахуванням кардинальних змін у всіх сферах суспільно-політичного, культурного, економічного життя та історичних викликів ХХІ століття. Це вимагає критичного осмислення досягнутого і зосередження зусиль та ресурсів на розв'язанні найбільш гострих проблем, які стримують суспільний поступ і розвиток особистості. Наразі зміст і організація національного виховання недостатньо орієнтовані на особистість дитини, на формування у дітей та молоді життєво важливих компетентностей, їхню активну соціалізацію.

Руйнівні соціальні фактори (реальні воєнні дії, стресова напруга, вимушене переселення, безробіття, нерівність доступу до якісних соціальних послуг) поглиблюють суспільно-політичну кризу, породжують зневіру й агресію молоді, конфлікт між поколінням дорослих і дітей.

В педагогічних дослідженнях вітчизняних і зарубіжних учених (Г. Балл, О. Бандурка, М. Боришевський, С. Бочарова, О. Землянська, Г. Єфремова, О. Ратінов, В. Роменець, Т. Титаренко, О. Яковлев) неодмінно зазначається, що гармонійна взаємодія людини зі світом і досягнення нею особистого щастя в цьому світі є неможливими й немислимими без орієнтованості на інших – сама присутність інших в житті конкретної людини надає їй індивідуальному життю більшого смислу – над особистісного, через існування спільної мети і спільних

завдань. Тому під час виховання дитини актуальним і важливим є формування просоціальної поведінки.

Власне поведінка розглядається як взаємодія двох колективних чи індивідуальних суб'єктів на ґрунті певних норм, інтересів, установок, цінностей, особистісних смислів і мотивів. Соціальна поведінка є відносно узгодженою і послідовною сукупністю соціально значущих вчинків особистості. Під просоціальною поведінкою (prosocial behavior від лат. pro – префікс, що вказує на дію в якихось/чиїхось інтересах й socialis – суспільний) розуміють поведінку індивіда, що орієнтується на благо соціальних груп, надання допомоги [6, с. 106]. Просоціальною поведінкою також називають – будь-які альтруїстичні дії, спрямовані на благополуччя інших людей, надання їм допомоги.

Сучасною дослідницею Ю. Мазур, модель просоціальної поведінки охоплює:

а) позитивні уявлення особистості про себе, що визначають ставлення до інших і пов'язані зі здатностями до солідарності і співчуття – це відбивається у здатності дитини до емпатії, у співробітництві і взаємодопомозі, у вмінні вирішувати конфліктні та складні ситуації;

б) систему життєвих цінностей, які визначають стратегії взаємодії зі світом; в) здатність особистості реалізовувати себе на шляху альтруїстичної, суспільно значущої діяльності [4].

Більшість дітей старшого дошкільного віку набувають здатності досить адекватно оцінювати наслідки несвоєчасного надання допомоги, ймовірність надання допомоги іншим, готовність її прийняття з боку партнера. Саме в цьому віці, вперше, групові мотиви починають домінувати над індивідуальними, як наслідок прагнення підвищити статус у групі.

Діти мають знання про моральну норму взаємодопомоги. Вони визнають її як соціально значущу та обов'язкову, але саме в цьому віці у ситуації реальної взаємодії, надання допомоги залежить від характеру дитячих симпатій [1, с. 198]. Просоціальний розвиток цього віку пов'язаний з повсякденною

взаємодією з авторитетним дорослим та однолітками у процесі виконання дитиною різноманітних обов'язків, що створює сприятливі умови для поглиблення моральної свідомості та почуттів. Старші дошкільники засвоюють досить широкий обсяг норм і правил, якими вони повинні керуватися у взаєминах з вихователями в закладі освіти, іншими дорослими, однолітками [2, с. 198].

Важливу роль у розвитку просоціальної поведінки дітей старшого дошкільного віку виконують такі інститути соціалізації, як сім'я, заклад дошкільної освіти, школа, релігія, кіно, телебачення, спорт, неформальні об'єднання. Провідну роль у первинній соціалізації можна віддати сім'ї [4].

Почуття обов'язку, морального співпереживання та безкорисливої допомоги розвиваються саме у процесі спілкування з батьками. Батьки є посередниками між суспільством і дитиною. На думку І. Фурманова, така роль обумовлена тим, що батьки є готовим «соціальним продуктом» суспільства. Їх нормативна поведінка є для дитини конкретним прикладом, за яким вони спостерігають, роблять висновки щодо нормативності на підставі сприйняття батьків як близьких і авторитетних людей. Відповідно просоціальність формується на основі емоційної прихильності між дітьми і батьками, а самосвідомість дітей формується не лише шляхом прямого навчання і наслідування, але й шляхом співвіднесення свого досвіду з типом життя своїх батьків. При цьому засвоюються прийняті батьками норми і цінності [1, с. 284].

Формування просоціальної поведінки у дітей старшого дошкільного віку є важливим для особистості будь-кого віку, проте воно набуває особливої цінності у перехідному віці, протягом якого «... ламаються і перебудовуються всі колишні відносини дитини до світу і до самої себе, розвиваються процеси самосвідомості і самовизначення, що призводять, кінець кінцем, до тієї життєвої позиції, з якою дитина починає своє самостійне життя» [1, с. 284]. І лише за умов цілеспрямованого виховання просоціальних якостей особистості, що формується, фундаментом цієї життєвої позиції у вже дорослої людини стануть установки на просоціальність.

Просоціальна поведінка є надзвичайно складним феноменом. Її сутнісні характеристики можна виокремити шляхом аналізу запропонованих ученими теоретичних моделей. Так, в моделі Б. Латане і Д. Дарлі описується п'ять стадій прийняття рішення у момент ускладненої життєвої ситуації. Перший крок просоціальності має передбачати виокремлення надзвичайної події, потім дитина повинна проінтерпретувати її як надзвичайну. На третій стадії, дитина повинна вирішити, чи варто їй брати на себе відповідальність за втручання, як тільки таке рішення прийняте – вона вирішує, в якій формі буде надана допомога, і нарешті, як саме буде реалізовуватись рішення.

Просоціальна поведінка – це не лише складний соціально-психологічний феномен, але й динамічне явище, яке розвивається в процесі становлення особистості. Підкреслимо, що в старшому дошкільному віці (6-7 років) відбувається інтенсивне усвідомлення дитиною того, що дорослі цінують і до якої поведінки вони заохочують. Важливою особливістю цього періоду є усвідомлення дітьми оцінки просоціального вчинку. На думку Д. Мацумото, у процесі зростання у дітей розвиваються більш складні способи розуміння навколишнього світу. Ці зміни породжують і зміни у розумінні моральних оцінок. Дитина в цей період оцінює вчинок крізь призму умов, нагород і покарань за дотримання принципів добра і зла [5].

Протягом цього періоду, завдяки розвитку когнітивних здібностей та моральної свідомості, відбувається засвоєння дитиною основних просоціальних принципів: соціальної відповідальності та справедливості.

Отже, основними чинниками розвитку просоціальної поведінки є: сім'я, навчальні заклади, засоби комунікації, неформальні організації, спорт, суспільна діяльність. Серед цих чинників особливе місце належить сім'ї. Значущість і емоційна близькість у відносинах між членами сім'ї надає важливого значення стилю батьківського виховання, від змісту якого залежить якість поведінки дитини. Просоціальна поведінка загалом визначається як поведінка, орієнтована на благо суспільства та допомогу людям.

Використана література:

1. Божович Л. И. Личность и ее формирование в детском возрасте / Л. И. Божович. – М. : Наука, 1986. – 364 с.
2. Галанина В. В. Эмоционально-смысловые аспекты выполнения нормы взаимопомощи в младшем школьном возрасте / В. В. Галанина. – М.: Эксмо, 2003. – 198 с.
3. Мазур Ю. О. К вопросу о просоциальной направленности личности: ценностно-смысловой аспект / Ю. О. Мазур // Философия и социальная динамика XXI: проблемы и перспективы : материалы III междунар. науч. конф. – Омск : АнтропоТопос, 2008. – Ч. 2. – С. 119-122.
4. Пайнс Э. В. Практикум по социальной психологии / Э. В. Пайнс, К. Маслач. – СПб.: Питер, 2000 р. – С. 400-412
5. Решетников О. В. Формирование позитивного социального опыта воспитанника как основа организации / О. В. Решетников // Школьные технологии, 2013. – № 6 – 139-142 с.
6. Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / І. Т. Туркот. – К. : Кондор, 2011. – 156 с.